

מפרט המבחן בתורה בחומש במדבר לכיתה ד' – תש"ע (2010)**מסגרת המבחן**

הנושאים שייבדקו במבחן הם אלה שנלמדו בשיעורי התורה בכיתה ד' בבית הספר היסודי הממלכתי דתי על-פי תכנית הלימודים במקרא בבית הספר הממלכתי דתי, משרד החינוך והתרבות, ירושלים תשנ"ג.

במבחן שלושה חלקים: (א) ידיעת פסוקים בעל-פה; (ב) התורה ומשמעותה; (ג) פירוש רש"י לתורה;

משך הבחינה הוא שעה וחצי (90 דקות).

בנספח המצורף למפרט זה מפורטים הפסוקים שיש ללמד עם פירוש רש"י ורשימת הפסוקים שהתלמידים יידרשו לדעת בעל-פה.

באתר האינטרנט של מינהל החינוך הדתי ניתן למצוא מסמך ובו מיפוי מפורט של הנושאים בחומש במדבר (תכנים, רעיונות וערכים, מושגים ומונחים).

כתובת האתר היא: www.education.gov.il/Hemed תחת הקטגוריה תכניות לימודים ומבחנים.

עקרונות המבחן

- א. בחלק א' לא יותר השימוש בחומר עזר כלשהו.
- ב. בחלקים ב' ו-ג' יותר השימוש בחומש במדבר עם פירוש רש"י.
- ג. במבחן יהיו שאלות שעליהן יידרש הנבחן להשיב בלשונו ושאלות שעליהן יידרש להשיב בלשון הכתוב.

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
טל' 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il
אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 1 מתוך 7 עמודים

מפרט המבחן

מסך הזמן	המשקל היחסי	הנושא הנבדק	החלק
10 דקות	הניקוד בחלק זה אינו חלק מהניקוד הכללי של המבחן, והוא יצוינן בנפרד. מרב הנקודות בחלק זה הוא 25.	השלמת פסוקים	א. ידיעת פסוקים בעל-פה
80 דקות	75%	<ol style="list-style-type: none"> הבנת פסוקים ופרשיות שנלמדו. מצוות בחומש במדבר. מקומות, אירועים ואישים. איתור פרטים בתוך פסקה. ארגון הכתוב בדרך המעידה על הבנה. 	ב. התורה ומשמעותה
	25%	<ol style="list-style-type: none"> הבנת הכתוב על-פי פירוש רש"י. מושגים ועקרונות פרשניים המופיעים ברש"י כגון: אין מוקדם ומאוחר בתורה, סמיכות פרשיות וכד'. 	ג. פירוש רש"י לתורה

נספח למפרט המבחן בתורה בחומד במדבר לכיתה ד' – תש"ע (2010)

פירוט של הפסוקים שיש ללמד עם פירוש רש"י ורשימת הפסוקים שהתלמידים יידרשו לדעת בעל-פה

* הכוכבית מציינת פסוקי רשות להרחבה ולהעשרה

מיקוד והערות	דיבור המתחיל	פסוק	פרק
הסיבה לריבוי המפקדים – ייתור	"וידבר... במדבר סיני"	א	א'
גילוי המשמעות המרומזת בתיבה	"ויתילדו על משפחתם"	יח	א'
ארגון נתונים מכתובים שונים להבנת התיבה	"באתת"	ב*	ב'
יישוב סתירה או אי-התאמה	"ואלה תולדת אהרן ומשה"	א	ג'
ביאור הכתוב על סמך נתונים בכתוב אחר	"המשכן והאהל, מכסהו ומסך פתח"	כה	ג'
מסר חינוכי	"משפחת בני קהת יחנו... תימנה"	כט	ג'
מסר חינוכי	"משה ואהרן ובניו"	לח	ג'
זיהוי פרטים הנרמזים בכתוב מכליל	"וישלחו מן המחנה"	ב	ה'
גילוי המשמעות של סמיכות פרשיות	"כי יפלא", "נדר נזיר"	ב	ו'
ריאליה	"מחרצנים", "זג"	ד	ו'
	"יאר ה'", "ויחנך"	כה	ו'
משפט שמושאו אינו ברור	"ואני אברכס"	כז*	ו'
בירור משמעותו של ביטוי חורג לכאורה מהקשרו	"ביום כלות משה להקים"	א	ז'
גילוי המשמעות על סמיכות פרשיות	"בהעלתך" (ד"ה הראשון)	ב	ח'
גילוי המשמעות המרומזת בתיבה	"אל מול פני המנורה"	ב	ח'
עיון בפירוש למציאת טעם לחזרה בכתוב	"ויעש כן אהרן"	ג	ח'
יישוב סתירה בין שני פסוקים	"מבן חמש ועשרים"	כד	ח'
אין מוקדם ומאוחר	"בחדש הראשון"	א	ט'

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102

טל' 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il

אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 3 מתוך 7 עמודים

מיקוד והערות	דיבור המתחיל	פסוק	פרק
	"ככל חקתנו וככל משפטיו"	ג	ט'
עירור מודעות לערך	"למה נגרע" (מהמילים: "וראויה הייתה...")	ז	ט'
עיון בפירוש למציאת ההבדל בין פסח ראשון לפסח שני	"או בדרך רחקה"	י	ט'
מסר חינוכי: השבת אבדה	"מאסף לכל המחנות" (עד המילים: "נחזירו לו")	כה	י'
	"נסעים אנחנו אל המקום"	כט*	י'
	כל הפסוק	לה	י'
מסר חינוכי: הגנות שבכפיות-טובה	"רע באזני ה'", "ויחר אפיו"	א	י"א
תשובת רש"י באמצעות משל	"ויצעק העם אל משה"	ב	י"א
גילוי משמעות המרומזת בתיבה	"והאספסוף"	ד	י"א
ישוב סתירה בין שני עניינים	"מי יאכלנו בשר"		
הסבר לצדדים שונים בפרשיות מקבילות בתוכן	"אשר נאכל במצרים"	ה	י"א
פירוש הכתוב לאור דרכי ההבעה המקראיות	"והמן כזרע גד"	ז	י"א
ארגון נתונים מכתובים שונים להבנת העניין	"ולא תשא אתה לבדך"	יז	י"א
מסר חינוכי, עירור מודעות לרעיון, ההנהגה האלוקית	"הצאן ובקר ישחט להם"	כב*	י"א
פירוש מילים דו-משמעיות, גילוי גוונים במשמעות תיבה	"ולא יספו"	כה*	י"א
מסר חינוכי, עיון בפירוש להשלמת פרטים בעניין	"וישארו שני אנשים"	כו	י"א
עיון בפירוש להשלמת פרטים בעניין	"והמה בכתבים"		
דרך ארץ, עירור מודעות לאחריות המוטלת על מנהיג	"א-ל נא רפא נא לה"	יג	י"ב

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
טל' 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il
אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 4 מתוך 7 עמודים

מיקוד והערות	דיבור המתחיל	פסוק	פרק
גילוי המשמעות של סמיכות פרשיות	"שלח לך אנשים"	ב*	י"ג
ביאור הכתוב על סמך נתונים בכתוב אחר	"שלח לך"		
עמידה על הריאליה	"החזק הוא הרפה"	יח	י"ג
זיהוי תודעה סגנונית, מקרא קצר	"וימלא אחרי"	כד	י"ד
הבנת הצורך בכתוב על-פי נתונים מכתובים אחרים	"כי לא פרש מה יעשה לוי"	לד	ט"ו
פירוש מילים דו-משמעיות, גילוי גוונים במשמעות תיבה	"ועשו להם ציצת"	לח	ט"ו
אוי לרשע ואוי לשכנו, הסיבות למחלוקת	"ודתן ואבירם"	א	ט"ז
מסר חינוכי, עירור מודעות לאחריות המוטלת על המנהיג	"וישלח משה"	יב	ט"ז
ביאור המשמעות של התיבה	"נסו לקלם"	לד	ט"ז
עירור המודעות לרעיון ההשגחה האלוקית	"למשמרת לאות"	כה	י"ז
ביאור הכתוב על סמך נתונים בכתוב אחר	"אל מחוץ למחנה"	ג	י"ט
ביאור הכתוב על סמך נתונים בכתוב אחר	"אל המחנה"	ז*	י"ט
סרס המקרא ופרשהו, ביאור הכתוב באמצעות חילוף סדר תיבותיו	"וטמא הכהן עד הערב"		
ייתור, הבנת הייתור בפסוק בעזרת הפרשן	"כל העדה"	א	כ'
עירור המודעות לערך "תפילה"	"וישמע קלנו"	טז*	כ'
ביאור כתוב על סמך נתונים בכתוב אחר	"פן בחרב אצא לקראתך"	יח	כ'

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
 טל' 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il
 אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 5 מתוך 7 עמודים

מיקוד והערות	דיבור המתחיל	פסוק	פרק
אבחנה בין הוראה ראשונית להוראה מושאלת	"דרך האתרים"	א	כ"א
מסר חינוכי	"ויתפלל משה"	ז	כ"א
עירור המודעות לערך הביטחון בה'	"כל הנשוד" (מהמילים: "ואמרו רבותינו...")	ח	כ"א
אבחנה בין הוראה ראשונית להוראה מושאלת	"וקסמים בידם"	ז	כ"ב
עירור המודעות לערך הביטחון בה'	"לינו פה הלילה"	ח	כ"ב
מסר חינוכי	"ויחבש את אתנו"	כא	כ"ב
מסר חינוכי	"שכן לשבטיו"	ב	כ"ד
סיבה לריבוי המניינים – תשובת רש"י באמצעות משל	"ויהי אחרי המגפה"	א	כ"ו
ריאליה – אופן החלוקה ומשמעותו	"לרב תרבה נחלתו"	נד	כ"ו
זיהוי קשר סיבתי בין מאורעות	"ויקרב משה את משפטן"	ה	כ"ז
עירור המודעות לערך ההנהגה הראויה	"אשר יצא לפניהם"	יז	כ"ז
גילוי המשמעות המרומזת בתיבה	"מלבד עלת החדש"	ו	כ"ט
עירור המודעות לערך	"ומנחתם"	יח*	כ"ט
מסר חינוכי	"אתם ואת פינחס"	ו*	ל"א
מיקוד הקשב לצורה לשונית ("בחרב")	"בחרב"	ח	ל"א
הכרת המקור של הלכה בכתוב	"תעבירו באש"	כג	ל"א
הכרת המקור של הלכה בכתוב	"יוכל אשר לא יבא באש"		
הכרת המקור של הלכה בכתוב	"תעבירו במים"		
מיקוד הקשב לצורת לשונית (ה' השאלה)	"האחיכם"	ו	ל"ב
השוואה בין פסוקים למציאת המסר החינוכי	"נבנה למקננו פה"	טז*	ל"ב

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102

טל' 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il

אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 6 מתוך 7 עמודים

מיקוד והערות	דיבור המתחיל	פסוק	פרק
הסבר הייתור בפסוק הבנת הייתור בעזרת פרשן	"זאת הארץ אשר תפל לכם"	ב	ל"ד
ריאליה	"קדמה מזרחה"	טו*	ל"ד
מסר חינוכי	"עד מות הכהן הגדל"	כה	ל"ה

רשימת פסוקים ללימוד בעל פה

(האות המציינת את הפרק מודפסת במודגש, והפסוקים מצוינים באותיות רגילות)

י', ט-י; יא, כב; יב, ג, ז-ח, יא, יג; יד, ז', י"ט-כ'; ט"ז, כב; כ"ג, ז-י' או כד ה'—ט'.

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102

טל' 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il

אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 7 מתוך 7 עמודים